

پەردەى مال و گونجاندى

بۇنى پەردە لە ھەر شوئىكى مالدا، دىمەن و جوانى خۇى ھەيە، جوانى پەردە لە رىنگى گونجاندىيەتسى لە گەل شىيوى پەنجەرەكە، ھەرۋەھا نامادەكارى شىيوى پەردەكە، لە مۇدە تازەكانى پەردە، ھەر جۇرە پەردەيەك، بە ئارەزوويەك دادەئىت، بەمەش دەتوانىن شىيواى پەردە لە گەل كەرەستەكانى دىكەى مال وەك يەك يىت، يان جىاواز يىت، چونكە پەردە دەيى لە رەنگىك يىت، لە گەل دىكۇرى مالدا بگونجىت، چونكە پەردە بەو جۇرە دىمەنە دەرازىتتەو، بەھوى ئەوى

گونجاندى كراس و ئىلەگ لە ھەمان رەنگ

گوارەيەكى شىوہ بچووك بۇ خانمان

ھەر جۇرە ئىكسسوارىك، مانايەكى جوانى بە خۇيەو ھەيە، جگە لەو ئىكسسوارانەى كە بۇ مەبەستى پركردنەوى بۇشايى جوانكارى دادەئىت، واتە ھەندىك لە ئىكسسوارەكان، تەنيا بۇ مەبەستى جوانى دادەئىن، جگە لەوئەى ئەوانى دىكە بۇ مەبەستى بەستىن وەك تۇقە، يان بۇ راگرتنى شىيواى جەستە وەك پشئىن يان بۇ رىكخستنى لە گەل شىيواى ماكياژى رووخسار، وەك گوارە، جوانى گوارە جىاوازيەكى زۇرى ھەيە لە گەل ئىكسسوارەكانى دىكە، بە پىيى وتەى پسپۇرانى بوارى جوانكارى، ھەر مۇدەيەك شىيواىكى تايبەتى ھەيە، بەلام كە باس دىتە سەر گوارە، دەيى شىيواىكى تايبەتى ھەيى و جوانىيەكەشى پەيوەست يىت بە شىوہەكى، ھەرۋەھا چۇنىيەتى ھەلئاردنى رەنگەكەى، لەو كاتەشدا دەيى گوارە، لە گەل رەنگى جلوبەرگ يان رەنگى ماكياژ ھاوشىوہ يىت، ئەمەش وادەكات كە لە رەنگى شىوہى ئىكسسوارەكەو مامەلە لە گەل جوانى رووخساردا بگەين، چونكە كارى گوارە، ھاوسەنگ كردنى جوانى ئىوان رووخسار و قز و سەرە، بۇيە گرنگە گوارەكان لە شىيوى بچووك بن، يان ئەو شىيواہ بچ كە بە گوى دەخوليتتەو و پىوہى دەكرىت.

دەتوانىن شىيواىكى تايبەت لە جلى كوردى بەدى بەيىن، بە گويەى ئەو رەنگ و ستايە، كاتىك گونجاندى بۇ دەكەين، دەيىتە يەكىك لە شىيواہ جوانەكان، لە رىنگەى ھەلئاردنى ئىلەگ و كراسى كوردى، ئەمەش كاريگەرى ھەريەكەيان لەسەر ئەوى دىكە ھەيە، بە دوو رىنگە دەتوانىن شىيواہەكانى جلى كوردى نامادەبەكەين، يەكەميان، لەرىنگەى رىكخستنى رەنگى ھەر يەكە لە ئىلەگ و كراس لە ھەمان رەنگ، رىنگەى دووھەمىش، جىاكارى ئىوان رەنگى ئىلەگ و رەنگى كراسەكە، لەو كاتەى كراس لە جۇرە رەنگىك دەيى، يان نەخشىكى ناسكى تىدا دەيى، ھەمان جۇرە رەنگ يان رەنگىكى نزيك لە رەنگى كراسەكە، يان رەنگى نەخشەكەى لە گەل شىوہەكەى دە گونجىن، بەمەش دەيىتە مۇدەيەكى شىواو، چونكە گونجاندى ئىوان كراس و ئىلەگ گەورەترىن جوانىمان بۇ دەستەبەر دەكات.

هه لېږاردنی شیوازی کاتر میږه کانی دیوار

رازاندنه وهی دیکوړی
مال، پیوستی
به کاری جوان
دهییت، له م
ریگه یه شه وه
دهتوانین شیوازیکی
جوان له مؤده کانی
دیکوړ و رازاوه نه نجم
بدین، له کاتیکدا هر
مؤده به ک پیوستی
به هه ننگاویکه، به
تایهت هه ندیک
که ره سته ی
بچووک هه ن،
به لام جوانی
و روا له تیکي
گه وره یان هه یه، وه
هه لواسینی وینسه و کاتر میږ

له سهر دیواره کان، دهتوانین له
ریگه ی کاتر میږه وه،
هه مان شه و
جوړه جوانیبه
به دی بکین
که شایسته ی
دیکوړیکي تایهت،
کاتر میږه کان به چه ندین
شیوه و نه ندازه ی جیا جیا
هه ن، بویه ده کرت
سورود له و شیوازانه
وه ریگرین که
سه رنجراکیشن،
لایه نیکی
گرنگ هه یه
له هه لواسینی
کاتر میږ، شه ویش
به دانانی له و شه وینه ی که
پیوسته، به تایهت
که پیچه وانهی
په نجره دهییت
و به مهش
دیکوړیکي
تایهت به خویه وه
وه رده گرت.

له گه ل کهرسته کانی مال

شیوه ی پهرده گه وره یه و دیار و بهرچاوه، رهنگه که شی گوزارشت له دیمه نیکی ژوروه وه ده کات،
ده کرت نه خشی ناو پهرده له گول یان له وینه ی گیاندار ی بچووک بیت، یا خود له نه خشی
تیکه ل بیت، بؤ نمونه، ده کرتی رهنگی پهرده و سه رسیسه م له هه مان رهنگ بیت، یان رهنگی
قه نه فه و کهرسته کانی شه و ژوروه ی پهرده که ی لیه، له و جوړه رهنگه بیت که رهنگی پهرده که ی
له سهر هه لده بژردرت.

کهرسته کانی ژوروی دانیشن

دیکوړی مال، به دوو لا هه لده بژردری، یه که میان، شیوازی کهرسته کانه، دووه میس
رهنگی شه و کهرسته کانه که له شوینیکدا داده نرین، هر له گه ل شه و جوړه مؤده یه ی داده نرین،
دهتوانین کهرسته کانه به پی شیوه و شیوازانه کانیان هه لېږارن تاره کو گونجاو بن له گه ل
ژوروی دانیشن یان ژوروه کانی دیکه ی مال، بؤ دانانی کهرسته، له وهرزی پاییز و زستاندا،
دهتوانین به پی شیوازانه کانیان مامه له یان له گه لدا بکین، زیاتر له وهرزه کانی به هار و هاویندا،
رهنگ گرنگی خوی ده ی، بؤ هه لېږاردنی ستایلینکی جوان و رازاوه بؤ ژوروی دانیشن،
شه و جوړه دیکوړه که له چه ند کورسی و قه نه فه یه کی دیاری کراو و له رهنگی سپی پیکدیت،
دهیته شای دیکوړی ژوروی بؤ دانیشن و هه سانه وه، گرنگه شیوه ی کهرسته کانه نرم و
گونجاو بن له گه ل شه و ژوروه ی لپی داده نریت.

دامه يارييه به جۆشه كهي كوردهواري

چەندىن گەمە و يارى كۆن و فولكلۇرى ھەن، كە لە پىشودا باوك و بايرانمان دەيانكرد لە ديوەخان يان لەسەر جۆخىنان يان لەو شوئەى لىي كۆدەبوونەو بۆ بەسەر بردنى كاتىكى خۆش، زياتریش شەوانە ئەو ياريانە ئەنجام دەدرا چونكە بەرۆژ خەرىكى ئىش و كار بوونە، يارييه كوردىەكان زۆرن، لەوانە : دامە — سىنيانى — كالاوئىن و كەرەمەستانى، چەندىنى دىكەش كە لە ژماردن نايەن، يەكئىك لەو يارييهى تاكو ئىستاش دەكرت كە جەماوەر و ياريزانى باشى ھەن، بە تايبەت لەلایەن پياوہ بەتەمەنەكان، ئەويش گەمەى (دامە)يە.

دامە يارييهكى كۆنە و لە زۆر شوئىنى دەكرى، شىوہى دامە لە (٦٤) خانەى چوارگۆشە پىكدت، واتە ھەر ريزىكى (٨) خانەيە، زياتر بۆ يارى كردنى دامە، بەرد بەكاردەھىترى، بۆ ھەر لايەك (١٦)

بەردە، كە لە سەر دوو خانەى ئاسۆيى دادەنرئت، دەيئت رەنگى ھەر لايەك جياواز يئت لە رەنگى بەردەكانى ئەوى دىكە، ياساكانى دامە بەم شىوہيەيە: ھەر بەردىك بۆى ھەيە خانەيەك بچيئە پىش، واتە يەك خانە بەرەو پىشەوہ، كاتىك بەردىك بگاتە كۆتايى خانەكانى كەسى بەرامبەر دەيئتە (ئاغا)، جوولەى ئاغا لە جوولەى بەرد زياترە و ئاغا بۆ ھەر چوار دەورى خۆى دەچيئت و دپت، ھەرەھا دەتوانيئت بە ئاسانى چەندىن خانە بېرئت، كاتىك لايەئىك داواى بەردىك لەوہى دىكە دەكات لەوكاتە دەيئ بلىج (سووارم) واتە ئەو بەردەم دەوى، لە كۆتايىشدا دەيئ يەكئىك بەردەكانى ئەوہى دىكە بخوات و تاوہكو كۆتايى يەكئىك دەباتەوہ، كاتىك يەكئىك بەردىكى بىئىئت لەو كاتەدا پىئدلىئىن (داشەھارە) واتە ئەو بەردە وەك دەيئتە ئاغا و كارى ئاغا دەكات.

تان و بەرىتانيا

ھەلبەگرت، ئەمەش بووہ گەورەترين رىكۆردى جىھانى لە بوارى ھەلگرتنى كەرستە و شت و مەك بە دەستىك، ئەوہش بزەن ئەوہى لای خۇمان پىالەكان پر چاى بوون، بەلام ئەوہى بەرىتانياكە پەرداخەكانى بەتال بوون، ئەو گەنجەى لای خۇمان لە يەكئىك لە چايخانەكانى بازارى ئىسكان كار دەكات و ناوى (ئىبراھىم)ە و ماوہيەكى زۆرە چايچىيە.

بەرىتانيا

ردە سەربان

مۆدەى جەنتاي
گەورە باوى
ھەيە!!

مۆدە و كارى سەير، ھەردەم لە داھىئانى تازەدا رەنگ دەداتەوہ، وەك ئەو چەند مۆدەيەكى كەرستەى لىج دروست دەكرت، لە ھەمان كاتىشدا رەنگە لە داھاتوودا بىئتە مۆدەيەكى جىھانى و لە ھالەتە سەيرەكەيدا نەمىئىئت و بىئتە كەرستەيەكى ئاسايى، كارگەى شانلى فەرەنسى، گەورەترين جانتاي دەستى ئافرەئانى دروستكردوہ، ئەو جانتايە لەلای دىزايەنەرى بەنوايانگ (كار لاگىرفىلد) دروست كراوہ و شىوہى جەنتاكە زۆر گەورەيە و كاتىك ئافرەئان لە دەستيان يئت، بەلایەئىكى جەستەيان شۆر دەيئتەوہ و بەمەش رەنگە بىئتە مۆدەيەكى جىھانى و ئافرەئانى لای خۇشمان لە قۆلى بكنە.

کاپور ٢/٢١ - ٤/١٩

با تیرهیی و گومانی نابهجی نه بنه پالنه بۆ دهرکردنی بریاری ناهه موار دهرهق به خوشه و بسته کهت و دهرهق به کهس و کارت.

گا ٤/٢٠ - ٥/٢٠

نه گهر دته ویت به ئاواته کانت بگهیت ههولیان بۆ بدو ناموژگاری له کهسانی به نه زمون وهر بگره. له قو ناغی داهاتوودا بهخت یاوهرت دهییت.

دووانه ٥/٢١ - ٦/٢٠

جیاواری له هه ندیک بیرو بۆ چووندا نایته هوی دروستبوونی کیشه. هه له به هه له چاره سه ر ناکریت. ناگادری باری ته ندروستیت به.

قرژان ٦/٢١ - ٧/٢٢

کهسانیک هه ن چاوهروانی نه وه ده کهن له کاره کانتدا توشی هه له بییت و بۆ نه وهی کیشه ت بۆ دروست بکهن. ناگادر به مه سه له ورده کانیش فرهاموژ مه که.

شیر ٧/٢٢ - ٨/٢٢

نه وه مه سه له یه ی ماوه به که بیری لیده که یته وه پلانی بۆ دادهریژیت نه تتوانیوه دهر بیریپیت. نه مپو هه لت بۆ دهره خسیت بیخه یته روو.

گوله که نه م ٨/٢٢ - ٩/٢٢

له کاری بازرگانی و دارایدا متمانه به هه ر که سه یکه مه که. نه مپو هه والیکه دلخو شکه رت پی ده گات له بواری کاره که ته وه.

مانای خهون

تاریکی: له خهودا ری و ن کردن و سه رسوورمانه، نه گهر یه کیک کافر بییت و له خهودا ببینییت چوه رهشنایی نه وه که سه دهییت به موسلمان، یان تۆبه ده کات و ریگه ی راست ده گرتسه بهر، نه گهر له زینداندا بییت به ره لالا ده کریت، تاریکی مانای زولمه، کی بچیتته تاریکی نه وه که سه زولم ده کات، نه وهی تاریکی ببینییت زولمی لی ده کریت له وانیه تاریکی مانای تاریکی دل و چاو بییت.

جیاواری ویتنه !

بۆ زانینی ناستی میشک له ماوهی (٢) خوله کدا چه ند خالیکی هاوبه ش له م دوو ویتنه یه دا بدۆزه وه

یاری پیت ریزکردن

هه ولبده نه و پیتانه ی نار بازنه کان ری که به ی بۆ نه وهی ناری نه که ترنکی کوردت بۆ دهره ده پیت.

ۆ ه ک ح م

وهلامی ژماره ی پيشوو : جونبوش

* وهلامی ژماره ی پيشوو وشه ی (برادوست) بوو

پیت خهون

بۆ زانینی ناستی زیره کیت، هه ولبده نه نه جانی نه م شیوه شیکاره بدۆزیته وه.

□ □ □ □ □ □ □ □

نه م چوارگوشانه به پیت پر بکه ره وه که له کو تایی ناوئیکت بۆ دهره ده پیت بتوانه له ماوه ی (٥) خوله کدا ناوه که بدۆزیته وه، نه مه ش وک سوود ودرگرتن له م ناسانکارانه ی خواره وه.

ناستکاری

- پیتی خانه کانی (٣+٢+١) کو بکه یته وه به مانای (به شیکه جه سه تیه له سه ره وه یه)
- پیتی خانه کانی (٤+٣+٢+١) کو بکه یته وه به مانای (که ره سه تیه به کو دا هینانی قژ به کار ده یتره ی)
- پیتی خانه کانی (١+٦+٧) کو بکه یته وه به مانای (پیچه وانه ی سه ی)
- پیتی خانه کانی (٦+٥) کو بکه یته وه به مانای (کو کراهی دوو ژماره ٥)

تەرازوو ۹/۲۲ - ۱۰/۲۲

بارى دارايىت خراپە ئاگاڭدارى
خەرجىيەكانت بە . چاۋەرۋانى
گۆرۈنكارىيەكى لەناكاۋ بە لە
پىشەكەتدا .

دوۋىشك ۱۰/۲۲ - ۱۱/۲۱

لەدايك بوى كەلۋى دوۋىشك ئەمىرۇ
پەيۋەندى سۆزدارى لەبەرنامەتدا بىرپەۋە
بەخت لەمبارىيەۋە ياۋەرت نايىت . بايەخ
بەكارەكانت بەدە .

كەۋان ۱۱/۲۲ - ۱۲/۲۱

ئەگەر كىشەكانت لەگەل
خۆشەۋىستەكەتدا كارگىرىيان بەسەر
پىشەكەتەۋە ھەيىت پىۋىستە بىرپار
بەدەيت و خۆت يەكلا بەكەيتەۋە .

گىسك ۱۲/۲۲ - ۱/۱۹

پىۋىستە لەگەل بارودۇخدا خۆت
بگۈنچىنىت . ئەمىرۇ لە دىلەرۋاڭىدا دەزىت
ھۆيەكەشى بۇ خراپىسى بەرپۈەچۈنى
كارەكانت دەگەرپىتەۋە .

گۆزە ۱/۲۰ - ۲/۱۸

ھاۋرىيەكى دىسۆزت پەيۋەندىت
پىۋەدەكات و دەرفەتى قازانچىكى
باشت بۇ دەرەخسىت . ئەم دەرفەتە
لەدەست خۆت مەدە .

نەھەنگ ۲/۱۹ - ۳/۲۰

لەرۋى پىشەيەۋە پلانەكانت
گۆرۈنكارىيان بەسەر دادىت . بەيارمەتى
دۋستىكى دىسۆزت ئاۋاتىكت دىتە دى .
ھەۋالىكى خۆشىشت بىن دەگات .

نوكتە

ۋەك بەجىمەيشت ۋا نەمايىچ
لەمەش زىتت
چەند دەترسم ، كەسم ، ھاۋرپم
كە دىمەۋە
تۆ ۋەك خۆت بىت ، من بگۆرپم !

س: ئەستىزەكانى شىئەرى كلاسىك

مندالېك لە بووكە شووشە دەچى

جىھانى مندال، جىھانىكى پاك و بىنگەردە،
شېۋەيان جوان و ناسكن، لە زۆر شت ناگەن
و لە زۆر شتىش دەچن، لەۋ كاتەي
ھەندىكىيان لە شېۋەي بووكە شووشە دەچن و
لىكچوون لە نېۋانباندا ھەيە، ۋەك ئەۋ مندالە
كە شېۋەي ۋەك بووكە شووشەكەي ۋايە، كە
لە ۋلاتى نىۋىزىلەندا دەژى و دۋاي ئەۋەي
دايكى لە بازاردا دەبىنىت كە بووكە شووشە
لەسەر شېۋەي مندالەكەيدا ھەيە، بۆيە
ھەمان ئەۋ بووكە شووشەي بۇ مندالەكەي
ھىنا و تاكو كەس نەتوانى لە يەكتىريان
جىباكاتەۋە .

پەندى ناۋداران

موزارت دەلى :

ئارامىيەك بىتتە ھۆي نا ئارامى كەسانى دىكە، تاۋانكى گەۋرىيە

دىۋانە شىئەرى

عەبدوللا پەشۋو دەلى :

چەند دەترسم

كە دىمەۋە

ھەۋالىكى تالت بىن بىن

...چەند دەترسم

كە باۋەشت پىندا دەكەم

بۆنى نامۆيەكت لى بىن

چەند دەترسم

كە دىمەۋە

گرامەرى زمانى چاۋ

رېنۋوسى ھىمات گۆرپىن

چەند دەترسم

پلەي گەرمى پەنجەكانت